

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลรัษฎา อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา
THE PARTICIPATION OF PEOPLE IN ADMINISTRATION A CASE STUDY
OF RATAPUM SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE

กุสุมา แสงรักษาวงศ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี

พระณัฐพงษ์ ญาณเมธี (ไกรเทพ)

พระณัฐพงษ์ สิริสุวณโณ (จันทร์โร)

บุญญาดา จงละเอียด

ทิพย์วรรณ จันทรา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดนครราชสีมา

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลรัษฎา อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลรัษฎา อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลรัษฎา อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลรัษฎา 12 หมู่บ้าน จำนวน 379 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปลายปิด, เปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลรัษฎา อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านผลประโยชน์จากการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางส่วนด้านการประเมินผลมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลรัษฎา ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ที่มีเพศ และอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน ด้านปัญหาในการ

มีส่วนร่วมนั้นเกิดจากประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผล ในการบริหารจัดการและรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อชุมชน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดให้มีการชี้แจงและประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อชุมชนให้ประชาชนได้รับทราบโดยทั่วถึงควรรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนและจัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงของแต่ละหมู่บ้านเพื่อรวบรวมเป็นปัญหาระดับตำบลต่อไป

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การบริหาร

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were: (1) To study the local people participation in the management of Rattapoom Municipality Village, Kuan-niang District, Songkhla Province (2) To compare such participation in terms of the variables of gender, age, educational level and different occupations. (3) To study problems and provide suggestions of the mentioned participation in the management of Rattapoom Municipality Village, Kuan-niang District, Songkhla Province. The sampling methodology consisted of 379 eligible voters from 12 sub-districts within the municipality area; the questionnaires used for this study were an open-end basis; the data analysis were calculated by means of frequency and percentage .

The results of the research are:

The levels of the residential participation in the management of Rattapoom Municipality Village as a whole were at a moderate level. Considering by individual categories, it was found that the public participation in municipality management in making decision, general activities and the benefits that the community received from the management are at the moderate level. While the participation involving an evaluation was below average. It was further appeared that the comparison of the participation varied on gender, age, educational level and occupation differed at the rate of .05 No different for samplings with the same range of age and education were shown. There were problems affected to those who did not participate in the evaluation procedure of the community management nor sharing information. It affected to the development projects

for the community as well. It was suggested that an encouragement to people within the community to participate in the municipality management and setting up of the public relation for any development projects that may affect to the community environment were needed. Sharing information of problems and finding way to solve such problems were also suggested. The suggestion included in setting up a small group of community to discuss the problems for each area.

Keywords: Participation, Administration

บทนำ

ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิรูปที่สำคัญหลายประการ ดังเช่นในเรื่องการยอมรับในหลักการการมีส่วนร่วมของประชาชนในบริบทต่าง ๆ ในขณะเดียวกันได้มีความพยายามผลักดันที่จะให้มีการปฏิรูปโครงสร้างจากการรวมศูนย์อำนาจไปสู่การกระจายอำนาจเพิ่มมากขึ้นซึ่งได้มีการออกพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ปี 2537 นี้ ประเทศไทยได้มีการจัดรูปแบบการปกครองใหม่ที่จะให้มีการกระจายอำนาจเพิ่มมากขึ้น และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีจำนวน 6,745 แห่งที่ได้ถูกจัดตั้งขึ้น ขณะเดียวกันรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจทางการคลังเพิ่มมากขึ้น โดยกำหนดให้งบประมาณของการบริหารส่วนท้องถิ่นจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของงบประมาณรวมของประเทศในปีงบประมาณ 2544 และจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ในปีงบประมาณ 2549 ซึ่งมีผลให้รัฐบาลต้องเร่งรีบดำเนินการในเรื่องการกระจายอำนาจในเรื่องของเงิน งาน และคนอย่างเร่งด่วน ได้มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายต่าง ๆ และแก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมจากเดิมที่มีอยู่เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการกระจายอำนาจและการออกกฎหมายใหม่ การกระจายอำนาจเป็นพื้นฐานที่ดีในการที่จะสร้างช่องทางในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม และรวมถึงการมีส่วนร่วมในการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐด้วย (พระราชวรมุณี, 2528) โดยหลักการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังส่วนท้องถิ่นเพื่อให้มีการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 282 การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้การบริการสาธารณะแก่ประชาชนเป็นไปอย่างทั่วถึงทั้งประเทศทั้งยังเป็นการให้บริการที่นำจะตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงและมากที่สุด และยังเป็นส่งเสริมการเรียนรู้การปกครองในบอบประชาธิปไตย การที่จะทำให้การปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุเป้าหมายตาม

หลักการได้จึงต้องยึดหลักพื้นฐานประชาธิปไตยคือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นของตนไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และรวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ เพื่อให้การดำเนินการขององค์ประกอบส่วนท้องถิ่นก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น (นันทิยา วชิรลาภไพฑูรย์, 2547) องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย มีการพัฒนาเรื่อยมาจนมีรูปแบบที่ชัดเจน ดังจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ในหมวดที่ 9 การปกครองส่วนท้องถิ่น และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ.2542 นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลก็ยังคงยึดถือการกระจายอำนาจที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญไว้เช่นเดิม ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงานหรือการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสมประโยชน์ของราษฎรในท้องถิ่นของตนนั้น “การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล” จึงเป็นกลไกพื้นฐานที่สำคัญที่จะผลักดันให้บรรลุเป้าหมายตามหลักการได้ซึ่งในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นประชาชนต้องใช้อำนาจในการตัดสินใจอย่างอิสระ มีการจัดสรรอำนาจมีความเท่าเทียมกันของคนในสังคม มีการรวมปัจจัยทางสังคม มีการคุ้มครองปกป้องสิทธิส่วนบุคคลของประชาชน มีความยืดหยุ่นในโครงสร้างของการทำงานที่ตรวจสอบได้ โปร่งใส และความต้องการทรัพยากรของผู้มีส่วนร่วมต้องได้รับการคำนึงถึง (สมใจ ลักษณะ, 2543)

จากหลักการและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าประชาชนชาวตำบลรัตนภูมิเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิหรือไม่อย่างไรและมีปัญหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิหรือไม่อย่างไร แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้มาเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิและเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิอำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ศึกษาวิจัยได้แก่ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิ อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา จำนวน 12 หมู่บ้าน

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Samples Size) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาในหมู่บ้านต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิ อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา จำนวน 12 หมู่บ้าน หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยได้กลุ่มตัวอย่างของสถิติจากจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 379 คน ซึ่งกำหนดสูตรระดับความเชื่อมั่นที่ 0.05

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยอาศัยเอกสารและงานวิจัยที่สอดคล้องและเกี่ยวข้องเป็นหลักพร้อมทั้งคำแนะนำจากผู้มีประสบการณ์และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามมีทั้งส่วนที่เป็นปลายเปิดและปิด โดยมีโครงสร้างแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิ อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิ อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา เป็นแบบปลายเปิด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าทางสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t – Test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ มีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นพื้นฐานโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t ในการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน ใช้ t-test และทดสอบเอฟ (F - test) ในการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Anova)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา สรุปผลได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 379 คน เป็นเพศชายจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 เพศหญิง จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 ช่วงอายุต่ำกว่า 40 ปี จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 อายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 60.7 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 324 คน คิดเป็นร้อยละ 85.5 ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 อาชีพเกษตรกร จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 45.1 อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 อาชีพรับจ้างหรือลูกจ้าง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 และอื่น ๆ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิ

2.1 การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ เรื่องการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้บริหารส่วนตำบล

2.2 การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ เรื่องการไปชำระภาษีตามที่ได้รับแจ้งจากองค์การบริหารส่วนตำบล

2.3 การมีส่วนร่วมในด้านการผลประโยชน์จากการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ เรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาที่องค์การบริหารส่วนตำบลร่วมกับศูนย์กีฬาตำบลจัดขึ้น

2.4 การมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับน้อย กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ เรื่องการร่วมเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตามโครงการพิเศษต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. การวิเคราะห์ปัญหา และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วม

3.1 ปัญหาการมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิ ซึ่งสามารถแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้ 3.1.1 อบต.ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเพราะมีไม่

หน้าที่ใน อบต. ในการบริหารจัดการ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 3.1.2 ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของ อบต. ที่มีผลกระทบต่อชุมชน 3.1.3 ผู้นำชุมชนเสนอแนวทางในการพัฒนาต่อ อบต. ในด้านการจัดบริการด้านสาธารณสุข 3.1.4 การประสานงานเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ อบต. ไม่มีการประเมินผล และไม่มีแบบประเมินผล

3.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตรังภูมิซึ่งสามารถแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้ 3.2.1 อบต. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมตัดสินใจ และจัดให้มีการชี้แจงและประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนาต่าง ๆ ของ อบต. ที่มีผลกระทบต่อชุมชนให้ประชาชนได้รับทราบโดยทั่วถึง 3.2.2 อบต. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมปฏิบัติการในด้านต่าง ๆ และรับฟังปัญหา ข้อเสนอแนะจากประชาชน และจัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงของแต่ละหมู่บ้านเพื่อรวบรวมเป็นปัญหาระดับตำบลต่อไป 3.2.3 ผู้นำชุมชนควรทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และถ้อยแถลงของชุมชนเป็นที่ตั้งในการนำเสนอโครงการพัฒนาต่าง ๆ ต่อ อบต. เพื่อให้ชุมชนมีโครงสร้างพื้นฐานที่ดีและตรงต่อความต้องการ 3.2.4 อบต. ควรจัดให้มีการประเมินผลงานเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ให้เข้าถึงกลุ่มเยาวชนและกลุ่มผู้สูงอายุมากขึ้น

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตรังภูมิ ซึ่งสามารถแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. อบต. ควรมีการประชุมเรื่องต่าง ๆ ให้ตรงกับวันหยุดเพื่อที่จะสามารถร่วมกันแสดงความคิดเห็นได้ และรับรู้ข่าวสารหรือโครงการต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง
2. อบต. ควร ตั้งกลุ่มอาชีพและการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชน ร่วมกับอบต.
3. อยากให้อบต. จัดสรรงบประมาณจัดให้มีประปาแต่ละหมู่บ้านได้ใช้กันอย่างทั่วถึง
4. อบต. ควร นำแผนชุมชนจากการประชุม เมื่อมีผู้เสนอแนะควรมีการพิจารณาหากมีประโยชน์ต่อประชาชนก็น่าจะนำไปปฏิบัติ
5. ทุกวันนี้ อบต. มีการพัฒนาต่าง ๆ ก็ดีอยู่แล้ว แต่บางโครงการที่ประชาชนไม่ทราบควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้
6. ต้องการให้ อบต. ออกหน่วยเคลื่อนที่พบปะประชาชนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อรับทราบปัญหาและข้อเสนอแนะจากชาวบ้าน
7. อบต. ควร ดำเนินการตรงไปตรงมาเพื่อแสดงความโปร่งใสและยุติธรรม ในการจัดทำโครงการต่าง ๆ
8. อยากให้ผู้นำท้องถิ่นและผู้นำท้องที่ตลอดถึงสมาชิกของทั้งสองฝ่ายเป็นผู้ตัดสินใจในการพัฒนาโครงการต่าง ๆ เพื่อตำบลของเราได้เจริญและพัฒนาก้าวหน้า

9. อบต.ควรให้มีการทำประชาคม เพื่อร่วมกันตัดสินใจและเป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้า อบต. จะทำโครงการอะไรที่ใหญ่ ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชน

10. อบต.ควร เพิ่มงบประมาณดูแลเรื่องการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพ เหมือนกับโรงเรียนเอกชน

11. ต้องการให้ อบต. เปิดกว้างให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผล

อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปรายผลในครั้งนี้มีหลายประเด็นด้วยกัน แต่จะนำมาเฉพาะส่วนที่น่าสนใจตามหลักตรรกะ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการตัดสินใจ ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยอาจเป็นเพราะประชาชนเข้าใจในระบบการปกครองท้องถิ่นในรูปของตัวแทนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิณี โพธิ์มัน ที่ได้ทำการศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษารณิตำบลรัตนภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบที่แตกต่างกันโดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแบบเป็นทางการมากกว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไม่เป็นทางการ (ภาวิณี โพธิ์มัน, 2543)

2. ด้านการปฏิบัติการ ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมประชุมที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ ปรัชญา เวสารัชช์ ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนสะท้อนถึงการเข้าร่วมโดยสมัครใจและเป็นประชาธิปไตยในการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบาย การวางแผน และดำเนินโครงการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการแบ่งสรรผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนา (ปรัชญา เวสารัชช์, 2528)

3. ด้านผลประโยชน์จากการดำเนินงาน ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านผลประโยชน์จากการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมประชุมในหมู่บ้านเมื่อมีการประชุมที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลรัตนภูมิ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรัชญา เวสารัชช์ ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ครอบคลุมถึงการสร้างโอกาสที่เอื้ออำนวยให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและของสังคมได้ร่วมกิจกรรมซึ่งนำไปสู่อิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนาและเอื้ออำนวยให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน (ปรัชญา เวสารัชช์, 2528)

4. ด้านการประเมินผล ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ประชาชนส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญกับการติดตามข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลตรังภูมิ ซึ่งน่าจะเกิดจากการที่ประชาชนเริ่มให้ความสำคัญกับการติดตามผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตรังภูมิ ซึ่งสอดคล้องกับไพรัตน์ เตชะรินทร์ ที่ชี้ให้เห็นถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีการพัฒนาว่าเป็นการร่วมควบคุมติดตามประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้โดยเอกชนและรัฐบาล ให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป และต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน (ไพรัตน์ เตชะรินทร์, 2527)

สรุป

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วน ตำบลตรังภูมิ อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา ในครั้งนี้เมื่อพิจารณาเฉพาะประเด็นที่น่าสนใจได้ข้อสรุปว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การส่วนตำบลตรังภูมิ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการและด้านผลประโยชน์จากการดำเนินงาน โดยอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ด้านการประเมินผลประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานน้อยมาก อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะสิ่งที่เป็นประโยชน์ไว้บางประการ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลตรังภูมิควรมีการประชุมเรื่องต่าง ๆ ให้ตรงกับวันหยุดเพื่อที่จะสามารถร่วมกันแสดงความคิดเห็นได้ และรับรู้ข่าวสารหรือโครงการต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง ควรนำแผนชุมชนจากการประชุม เมื่อมีผู้เสนอแนะควรมีการพิจารณาหากมีประโยชน์ต่อประชาชนก็นำไปปฏิบัติ ควรออกหน่วยเคลื่อนที่พบปะประชาชนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อรับทราบปัญหาและข้อเสนอแนะจากชาวบ้าน ควรให้มีการทำประชาคม เพื่อร่วมกันตัดสินใจและเป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลตรังภูมิจะทำโครงการอะไรที่ใหญ่ ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชน ประการสำคัญองค์การบริหารส่วนตำบลตรังภูมิควรเปิดกว้างให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของผู้บริหารยอมช่วยให้การบริหารจัดการองค์การเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลตรังภูมิ อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้

1. ด้านการตัดสินใจ ควรมีการจัดอบรมความรู้แก่ประชาชนในเรื่องอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน

เพื่อบรรจุเข้าในแผนพัฒนาตำบลให้มากขึ้นโดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมคิดร่วมทำตาม
 ครรลองของระบอบประชาธิปไตย และตามหลักธรรมาภิบาล

1.1 ด้านการปฏิบัติการ ควรให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องของการเลือกตั้ง
 ท้องถิ่น กระตุ้นให้ประชาชนได้ตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองในระดับ
 ท้องถิ่นให้มากขึ้นและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
 ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างทั่วถึง

1.2 ด้านผลประโยชน์จากการ ควรให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการ
 จัดทำแผนในโครงการพัฒนาต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมกับหมู่บ้านของตนเอง
 และการจัดประชุมเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาตำบลอย่างทั่วถึง ถือว่า
 เป็นการสร้างโอกาสในการทำกิจกรรมร่วมกันของชุมชน และเอื้ออำนวยให้ได้รับผลประโยชน์
 จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

1.3 ด้านการประเมินผล ควรจัดทำโครงการหรือกิจกรรมที่กระตุ้นให้
 ประชาชนได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของตัวแทน และชี้ให้เห็น
 ความสำคัญกับการติดตามผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลรัตภูมิ รวมถึง
 บทบาทหน้าที่ที่ได้ปฏิบัติให้มากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลรัต
 ภูมิ อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา

2.2 ควรศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงาน : ศึกษาเฉพาะ
 กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลรัตภูมิ อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา

2.3 ควรศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วม
 ของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นตำบลรัตภูมิ อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา

2.4 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลรัตภูมิ อำเภอก
 วนเนียง จังหวัดสงขลา

เอกสารอ้างอิง

นันทิยา วชิรลาภไพฑูรย์. (2547). การเพิ่มระดับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค
 โดยการเรียนรู้พฤติกรรมในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค : กรณีศึกษาเยาวชนกระทำผิด
 ชาย. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ สาขาจิตวิทยา.
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2528). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ลักษณ์.

พระราชวรมนูญ. (2528). *การพัฒนาคน*. กรุงเทพมหานคร: สารคดีศาสตร์ โรงพิมพ์การศาสนา.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). *นโยบาย และกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณะสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภาวิณี โพธิ์มัน. (2543). *รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่*. ใน *รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมใจ ลักษณะ. (2543). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน*. ใน *วิทยานิพนธ์ คณะวิทยาการจัดการ*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.